

Handläggare
Davidsson Per (KLK)
Ehn Anna (KTF)

Datum
2016-04-29

Diarienummer
KTN-2016-0134

Kulturnämnden

Motion av Stefan Hanna (C) om borttagning av DDR-motiv i Carolinabacken, samt motion av Jonas Segersam (KD) om DDR-konsten

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motion av Stefan Hanna (C) om borttagning av DDR-motiv i Carolinabacken, samt

att avslå motion av Jonas Segersam (KD) om DDR-konsten.

Ärendet

Stefan Hanna (C) föreslår i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 2-3 november 2015, kommunfullmäktige besluta att:

- Kommunen skänker DDR-konstverket/Kaklet till Uppsala konstmuseum som exempel på okloka investeringar.
- Ge utsmykningsuppdraget för markvärmecentralen till konstintresserade barn och därigenom ge uttryck för unga människors centrala roll i dagens samhälle.
- Processen runt upphandlingar av konst i offentliga rum inkluderar ett tydligt skissbeslutstillfälle kopplat till konstnärens idé, så att politiker ges en rimlig chans att som folkvalda representera uppsalaborna.

Motionen återges som **bilaga 1**.

Jonas Segersam (KD) föreslår i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 25 januari 2016, kommunfullmäktige besluta att:

- Ingärda Erik Krikortz DDR-konstverk ("väggmålning") i Carolinabacken med taggtråd.
- Konsten som är en del av utsmyckningen av paradgatan förklaras med diskreta skyltar.

Motionen återges som **bilaga 2**.

Föredragning

Som en del av upprustningen av Drottninggatan/Vaksalagatan, som ibland kallas Paradgatan har kulturnämnden avsatt medel för konstnärlig gestaltning. Nämnden beslutade den 26 maj 2011 att gå vidare med Erik Krikortz som konstnär för uppdraget.

Konstnärens skissförslag innehåller en serie verk längs sträckningen som representerar nedslag från olika platser i Europa som på olika sätt tar upp frågor kring demokrati, mångfald och hur vi tillsammans använder vårt offentliga rum.

En del av projektet omarbetades, konstverket på viadukten, och togs därefter upp som enskilt ärende vilket då godkändes. Två delar av gestaltningen har kommit på plats, *Väggmålning Berlin* och *Gatstenar Warszawa*. I samband med att delarna kommit på plats har skyltar med information placerats intill och en rad visningar hållits för att förmedla konstnärens och projektets intentioner.

Den fortsatta konstnärliga processen sker i dialog med kulturförvaltningen. Större avvikelser rapporteras till kulturnämnden.

I de båda motionerna framförs förslag som väsentligt skulle förändra ett av konstverken.

Förslaget att ingärda konstverket med taggtrådsinhägnad i ett centralt läge skulle innebära ett brott mot det med konstnären ingångna avtalet och strider mot 1 kapitlet 3 § andra stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Enligt bestämmelsen får ett verk inte "ändras så, att upphovsmannens litterära eller konstnärliga anseende eller egenart kränkes; ej heller må verket göras tillgängligt för allmänheten i sådan form eller i sådant sammanhang som är på angivet sätt kränkande för upphovsmannen".

Vad gäller förslaget att skänka konstverket till kommunens konstmuseum ska noteras att konstverket är speciellt utformat för platsen och kan inte flyttas eller uppföras på annan plats. Även detta förslag bedöms strida mot lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk då en flyttning av konstverket som exempel på dålig investering måste anses vara kränkande för konstnären.

Vad gäller förslaget att precisera processen runt upphandlingar av konst i offentliga rum så att politiker ges en rimlig chans att som folkvalda representera uppsalaborna ska noteras att kulturnämnden den 21 maj 2015 gav kulturförvaltningen i uppdrag att ta fram riktlinjer för arbetet med Uppsala kommuns konstnärliga gestaltningsprojekt där dialog med medborgarna ingår. Ett förslag planeras föreläggas nämnden på junisammanträdet.

Vad gäller förslaget om skyltning har det sedan invigningen av paradgatans etapp 1 den 28 november 2015 funnits skyltar invid gestaltningens två första delar *Väggmålning Berlin* och *gatstenar Warszawa* med text som förklarar konstnärens och projektets intentioner.

Sammanfattningsvis avvisas förslagen om att ta bort eller grovt förvanska *Väggmålning Berlin* då det strider mot svensk lag. Förslag om riktlinjer håller på att utarbetas. Skyltar finns

redan som presenterar konstverken utefter paradgatan. Även kommande delkonstverk kommer att skyltas med texter och information.

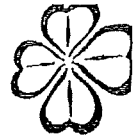
Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Uppsala KOMMUN KULTURNÄMNDEN	
Ink.	2016 -05- 17
Diariernr.	KTN-2016-0134
Aktbil:	3

Motion om borttagning av DDR-motiv i Carolinabacken

Centerpartiet vill att Uppsala ska vara en mångfacetterad stad som tar plats och visar vägen för företagsamhet, nyfikenhet, kunskap och ett medmänskligt samhälle och som står upp för individens rättigheter.

Det konstnärliga gestaltningsförslaget för Carolinabacken med namnet "Urbana souvenirer", presenterades för kulturnämnden i juni 2012. Konceptet var tänkt att visa Uppsalas karaktär av en öppen och mångkulturell stad med replikor på konstverk från platser runt om i världen, utplacerade utmed den nyrenoverade paradgatan. Centerpartiet ställde sig positiva till förslaget då det överensstämde med vår vision om Uppsala som en nyfiken kunskapsstad i världen. Det nu uppförda motivet på markvärmecentralen i Carolinabacken är dock långt ifrån den inriktning som vi för tre år sedan lät gå igenom.

DDR-väggmålning på markvärmecentralen representerar en svunnen, människoförtryckande tid, mitt bland Uppsalas stoltheter; Domkyrkan, Carolina Rediviva och slottet. Ett sådant motiv har inte en plats i det Uppsala Centerpartiet representerar. Motivet står inte för mångkultur, inte heller för öppenhet, vilket gör att konstnären och övriga inblandade efter inriktningsbeslutet går emot det vägledande föreslagna konceptet.

I konceptförslaget står det att "en muralmålning från en annan stad i världen reproduceras på markvärmecentralen" och att "utformningen och valet av motiv skulle ske i samråd med kulturkontoret". Efter beslutet har valet av motiv skett utan bred inkludering av folkrepresentanter och fört de som röstade för förslaget bakom ljuset.

Att i vårt Uppsala placera ett monument som representerar en kommunistisk diktatur, som förtryckt miljoner människor i flera decennier är inte en ansvarsfull förvaltning av stadens offentliga rum. Det måste ställas mycket hårdare krav på att tydligare gestaltningsförslag ska presenteras i nämndbeslut och inte får ändras under den fortsatta processens gång.

Mot denna bakgrund föreslår Centerpartiet kommunfullmäktige;

att kommunen skänker DDR-konstverket/kaklet till Uppsala konstmuseum som exempel på okloka investeringar.

att ge utsmyckningsuppdraget för markvärmecentralen till konstintresserade barn och därigenom ge uttryck för unga människors centrala roll i dagens samhälle.

att processen runt upphandlingar av konst i offentliga rum inkluderar ett tydligt skissbeslutstillfälle kopplat till konstnärens idé, så att politiker ges en rimlig chans att som folkvalda representera Uppsalaborna.

Uppsala 2015-10-23

Stefan Hanna, Centerpartiet

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2015 -10- 2 3
Diariernr.	KSN -2015-2153
Aktbil:	40 1

Uppsala KOMMUN KULTURNÄMNDEN	
Ink.	2016 -05- 17
Diariernr.	KTN-2016-0134
Aktbil.	2

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2016 -01- 27
Diariernr.	KSN-2016-0247
	43 Aktbil 1

Motion angående DDR-konsten

I Uppsala har kulturdebatten myntat ett numera välkänt begrepp – ”DDR-konsten” som den folkliga benämningen av det verk som ingår i utsmyckningen av paradgatan, Drottninggatan ner från Carolina Rediviva. Repliken av Max Lingners muralmålning i Berlin som är en hyllning till DDR-kommunismen med glada människor bärande plakat med ”Sozialismus” kan tolkas på olika sätt. I UNT har flera tidigare DDR-medborgare uttryckt att de upplevt sig bli kränkta av konstverket som genom sin synliga placering i Uppsala väckt till liv mörka minnen från deras liv i diktaturen.

Inom kulturetablissemangen har man nyligen tagit tydligt avstånd från ett par andra företeelser i konstvärden. Moderna Museets ledning avböjde innan jul offentligt erbjudandet från Lars Vilks att donera hans numera världskända konstverk ”Profeten Mohammed som rondellhund”. På Stockholms kulturhus har också ledningen valt att censurera en utställning som öppnar inom kort. Det namn som konstnären, Makone Linde valt, ”Negerkungens återkomst” anses alltför provocerande och byttes därför ut i lanseringen av utställningen.

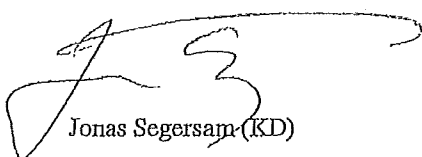
Vi kristdemokrater värnar en öppen debatt, och ser konsten som ett levande och positivt inslag i vårt demokratiska samhälle. Att politiskt gå in och ta över beslut om konst blir problematiskt, då konsten bör vara apolitiserad. Men om man från tjänstemannahåll tar politisk ställning, som ovan beskrivet, så blir det tydligt att man behöver riktlinjer för den offentligt finansierade konsten, något som nu kulturnämnden håller på att ta fram. Det åvilar också enskilda konstnärer ett ansvar att inte provokationen i sig sätts före en förankring i vårt demokratiska rättssamhälle. Det råder inget tvivel om att det finns gränser för vad man kan uttrycka med konst, och det är välgörande om vi kan ha ett offentligt samtal om den etiska grunden för konsten.

Ibland kan det vara nödvändigt med förklaringar till konsten, för att sätta den i rätt kontext. Vi kristdemokrater föreslår därför att konstverket i Carolinabacken omgärdas med taggtråd och att en förklarande plaket sätts upp som ger bakgrunden för verket. På så vis kan både konstverket skyddas från skadegörelse, och konstverkets innebörd sättas i ett tydligt sammanhang då det redan vid sin ursprungliga tillblivelse i Berlin ackompanjerades av murar, taggtråd och förtryck.

Kristdemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta

- att Ingärda Erik Krikortz DDR-konstverk (”väggmålning”) i Carolinabacken med taggtråd.
- att Konsten som är en del av utsmyckningen av paradgatan förklaras med diskreta skyltar.

Uppsala kommun den 19 januari 2016

Jonas Segersam (KD)

Kristdemokraterna

